

Fiskeridirektoratet

Deres ref.

Vår ref.
2021/1138-19

Saksbehandler
Trude Knutsen, 412 31 134

Dato
31.03.2022

Høringsinnspill om ny forskrift om fiskeritillatelser og kvotefaktorer - oppfølging av Meld. St. nr. 32 (2018-2019) Et kvotesystem for økt verdiskaping

Landsstyret i Norges Fiskarlag har i møte 29.mars d.å. fattet følgende vedtak:

«1. Innledning

Norges Fiskarlag viser til Fiskeridirektoratets høringsnotat av 12.10.2022 om ny forskrift om fiskeritillatelser og kvotefaktorer, med høringsfrist 12.02.2022, for deretter forlenget til 31.3.d.å. Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) har bedt Fiskeridirektoratet om å følge opp det som Stortinget vedtok i behandlingen av Meld.St.32 (2018-2019) – Et kvotesystem for verdiskaping (Kvotemeldingen). Stortingsmeldingen bygger på utredningen og forslagene som ble fremmet i NOU 2016:26 Et fremtidsrettet kvotesystem (Eidesen-utvalget). Den overordnede målsettingen med det nye kvotesystemet er å utvikle et system som er bedre tilpasset fiskerinæringens og samfunnets behov i dag og i fremtiden. Forenkling og harmonisering er også viktige begrunnelser for å modernisere gjeldene kvotesystem.

Forslaget til ny forskrift er en omfattende omlegging som skal erstatte fire forskrifter; forskrift 13. oktober 2006 nr. 1157 om spesielle tillatelser til å drive enkelte former for fiske og fangst (konsesjonsforskriften), forskrift av 16. desember 2020 om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske og enkelte andre fiskerier for 2021 (deltakerforskriften), forskrift 4. mars 2005 nr. 193 om strukturkvoteordning m.v. for havfiskeflåten og forskrift 7. november 2003 nr. 1309 om spesielle kvoteordninger for kystfiskeflåten.

Videre skal den nye forskriften følge opp vedtak fra Stortinget om forenkling av grunnsystemet. Dette innebærer at spesielle tillatelser og årlige deltakeradganger skal erstattes av en felles fiskeritillatelse. Videre er det besluttet at det skal innføres faste kvotefaktorer som en felles gjennomgående enhet i lukkede fiskerier regulert med individuelle kvoter – og dagens system med ulike fordelingsnøkler basert på bruttotonnasje, konsesjonskapasitet og hjemmelslengde utgår.

Norges Fiskarlag mener at Fiskeridirektoratet har gjort et solid arbeid med høringsnotatet, og ser klare forenklingsgevinster i at konsesjonsforskriften, deltakerforskriften og strukturkvoteforskriften samles i én felles forskrift for både kyst- og havfiskeflåten. Samtidig er det en utfordring at sentrale spørsmål om innretningen av kvotesystemet fortsatt ikke er avklart. Regjeringen har varslet en ny kvotemelding som vil kunne få betydning for flere av forslagene som nå fremmes. Fiskarlaget mener at høringen ideelt sett kanskje burde vært utsatt til den overordnede politikken er fastlagt, men ser likevel behovet for fremdrift og avklaringer i saken. Det tas likevel forbehold

om at synet på sentrale spørsmål i høringen kan bli endret når det varslede kvotemeldingen blir presentert, jfr. kommentarer som framkommer i de etterfølgende kommentarene.

Norges Fiskarlag har tidligere behandlet spørsmålet om fiskeritillatelser, jfr. landsmøtesak 5 i 2019, og blant annet vedtok følgende:

23. Landsmøtet støtter forslaget om å erstatte dagens system med konsesjoner og årlige deltakeradganger med en generell fisketillatelse, forut- satt at nødvendige gruppeskiller (bl.a. hav og kystflåte), og område- og redskapsavgrensninger blir tilfredsstillende løst.

24. Landsmøtet er ikke enig i at det er behov for å etablere faste gjennomgående kvotefaktorer for den enkelte fisketillatelse som reflekterer kvoteandelene i de ulike fiskeslagene, da regjeringen forutsetter at de fleste flåtegruppene (kvotegruppene) fortsatt skal holdes kvotemessig atskilt. Forslaget betinger bl.a. at gjeldende dynamiske kvotefordelings- nøkler på torsk nord for 62°N og norsk vårgytende sild ikke kan videreføres.

25. Landsmøtet vil påpeke det unike med de etablerte kvotefordelingsnøkkl- ene, som organisasjonen har fremforhandlet. Skiftende regjeringer og storting har i all hovedsak valgt å følge disse fordelingsvedtakene siden de ble etablert på 90-tallet, og de har understreket viktigheten av å ha stabilitet, herunder skjermingen av den minste flåten ved kvotenedganger. Landsmøtet mener imidlertid at gjeldende kvotefaktorregime innenfor både kyst og hav kan forenkles og gjøres mere forståelig. Landsmøtet mener at overgang til fisketillatelse ikke må relateres til en fast andel av totalkvoten. Det vil være tilstrekkelig om andeler relateres til gruppekvoter. Gjeldende fordelingsnøkler må derfor stå fast.

Norges Fiskarlaget er opptatt at en i hovedsak må tilstrebe seg at vilkårene for å få tildelt «fisketillatelsen» er mest mulig like for de to «inngangene» til en felles «fisketillatelse». Fiskarlaget vil i den sammenheng påpeke at det i forslaget fra Fiskeridirektoratet legges opp til at det settes større krav til de fartøy som kommer fra årlige deltakeradganger ved at det settes krav til «.....at eier av fartøy og høvedsmann er ført på blad B i fiskermanntallet», samt at fartøyet «....må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske» for det/de fiskerier som fartøyet skal delta i. Norges Fiskarlag legger til grunn at fartøygruppene likebehandles i dette spørsmålet.

Fiskeridirektoratet peker på at kvotesystemet er blitt stadig mer komplekst etter hvert som det har vært innført flere ordninger og tilpasninger. Fra Næringskomiteen ble det påpekt behov for å redusere politisk usikkerhet samtidig som et politisk handlingsrom opprettholdes. Ønske fra direktoratet er å legge til rette for at næringsaktørene kan kommunisere digitalt med forvaltningen, og at saksgang og saksbehandling så langt som mulig automatiseres. Fiskeridirektoratet mener at dagens regelverk ikke gjør det enkelt å legge til rette for mer automatisert saksgang, som medfører at ressursbruk både for næringsutøver og i forvaltningen er større enn nødvendig. Et slikt sammensatt og komplisert regelverk øker også risikoen for feil.

Høringsnotatet omhandler en rekke elementer som sammen skal bidra til forenkling og harmonisering. I det følgende vil Norges Fiskarlag behandle høringsnotatet, bygd opp etter inndelingen i høringsnotatet. Fiskarlaget har valgt å ikke gå inn i mange av detaljspørsmålene som ligger i høringsnotatet, og tar forbehold om at det er en rekke elementer (bl.a. tilbakefall av strukturkvoter og avklaringer av inndelingen av kystflåten) som først vil kunne behandles i Fiskarlaget etter avklaringer i den nye stortingsmeldingen.

Fiskarlaget erkjenner imidlertid at dagens kvotesystem har potensial for forenklinger og forbedringer på enkelte områder, og disse vil i det følgende bli omtalt. Fiskarlaget mener at om forvaltningen har registrer som til enhver tid er oppdaterte med korrekt informasjon om fartøy, eiere, tillatelser, kvoter og fangst mener en at saksbehandlingen kan automatiseres selv om en fortsatt har gruppekvoter, og ikke gjennomgående kvotefaktorer.

Forbehold

Selv om Fiskarlaget har valgt å kommentere høringsnotatet er det fortsatt usikkerhet om mange sentrale rammevilkår i kvotesystemet som følge av regjeringens beslutning om å fremme en ny kvotemelding. Dette innebærer at Fiskarlaget finner å måtte signalisere et generelt forbehold om eventuelt behov for å måtte komme tilbake til ulike spørsmål som behandles i høringsnotatet. Fiskarlaget vil særlig påpeke behovet for en avklaring av hvilke rammer/parameterer som bør legges til grunn for utforming av framtidsrettede kystfartøy med tilhørende inndelinger. Pelagisk sektor må synliggjøres på samme måte som torskesektoren i den nye kvotemeldingen, og sektorene må vurderes separat. En finner det også urimelig at hjemmelslengden i torskefiskeriene fortsatt skal være styrende for kvotegrunnlaget (hjemmelslengde) i pelagisk sektor. Dette gjelder særlig for de som har kvoter både i torske- og pelagisk sektor.

Fiskarlaget vil også påpeke at ny deltakerlov som forslag til ny forskrift er hjemlet i, enda ikke er tredd i kraft. Før ny deltakerlov med tilhørende forskrifter trer i kraft må viktige avklaringer om gruppeinndeling og tilbakefall av strukturkvoter foreligge, og nytt regelverk må i sin helhet konsekvensutredes, jfr. merknadene ovenfor.

2. Tildeling av ervervstillatelse, spesiell tillatelse og årlig deltakeradgang

Norges Fiskarlag viser til kapittel 2 i høringsnotatet, som omhandler dagens regelverk for tildeling av ervervstillatelse, spesiell tillatelse og årlig deltakeradgang. I forslaget bes det om høringsinstansenes syn på om deltakeradganger som i dag regnes som hoved-driftsgrunnlag i kystflåten skal få tilsvarende driftskrav som i dag gjelder for fartøy med spesiell tillatelse.

Driftskravet gjelder per i dag fartøy med spesielle tillatelser, og innebærer at det må ha vært levert fangst som er høstet i kraft av konsesjonen i løpet av inneværende kalenderår eller de to foregående kalenderårene. Dersom fartøyet ikke oppfyller driftskravet, kan tillatelsen tilbakekalles.

Etter Deltakerlovens § 11, første ledd, bokstav b, vil manglende oppfyllelse av driftskravet være et absolutt vilkår for tilbakekallelse av fiskeritillatelsen. Et slikt vilkår er godt forankret i deltakerlovens formål om at kun aktive fiskere skal kunne høste av fellesskapets ressurser.

Når deltakeradgang ikke lenger skal oppfylle de til enhver tid gjeldende vilkår, men får stilling som en rettslig tillatelse på samme linje som spesielle tillatelser, fremstår det for Norges Fiskarlag som rimelig at det innføres et driftskrav også for deltakeradgang. Et slikt krav forankres også i det forvaltningsrettslige prinsippet om likebehandling.

Norges Fiskarlag viser til at det tidligere var knyttet aktivitetskrav til deltakeradgangene i fiske etter torsk nord for 62°N, men at dette senere ble tatt bort. Spørsmålet om driftskrav/aktivitetskrav ble behandlet av Ressursfordelingsutvalget i 2001. Landsmøtet vedtok i sak 5/01 at det burde etableres en generell bestemmelse for både havfiskeflåten og kystflåten som innebar at et fartøy kan beholde en tillatelse i inntil fem år uten at den går tapt dersom det dokumenteres aktivitet/fiskeri (fangst) i minst to måneder i løpet av femårsperioden. Norges Fiskarlag kan derfor i utgangspunktet støtte forslaget om at årlige fiskeritillatelser som i dag regnes som hoved-driftsgrunnlag i kystfiskeflåten, får et tilsvarende driftskrav som i dag gjelder for fartøy med spesiell tillatelse. Bestemmelsen om driftskrav vil stille aktivitetskrav også for kystflåten knyttet til fiske på kvotebelagte fiskeslag. Det er ikke angitt krav til mengde fangst man skal ha fisket for å fylle driftskravet. Det er derfor nødvendig med en grundig vurdering av hvilke krav til kvantum som skal ligge til grunn for å fylle driftskravet. Dette er et både praktisk og prinsipielt viktig spørsmål.

Også etter overgangen til en ny felles fiskeritillatelse vil det imidlertid være flere forskjeller avhengig av hvilken kategori tillatelsen tidligere tilhørte, ettersom det forutsettes at gjeldende deltakervilkår skal videreføres etter overgangen fra deltakeradgang til fiskeritillatelse. Innføring av et driftskrav kan dermed representere en ekstra byrde for konvensjonelle fartøy som i liten grad

kan karakteriseres som en forenkling. Fiskarlaget er derfor usikker på om det er riktig at driftskravet utvides til å gjelde konvensjonelle redskaper som foreslått.

3. Overgang fra årlige deltakeradganger og spesielle tillatelser til fiskeritillatelser

Norges Fiskarlag viser til kapittel 4 i høringsnotatet, som omhandler de spesielle tillatelsene og deltakeradgangene som foreslås videreført som fiskeritillatelser. I forslaget foreslås det nye navn på tillatelsene, samtidig som direktoratet ber om høringsinstansenes syn på fire spørsmål:

1. *Ber om høringsinstansenes syn på om adgang til å delta i reketrålfisket ved Grønland bør inngå i en ny reketillatelse nord, se § 28 i forskriftsforslaget.*

2. *Ber om høringsinstansenes syn på om hvaltillatelsen og seltillatelsen bør tidsuavgrænses.*

3. *Videre foreslås det å videreføre en rekke tillatelser uten endring i regelverket for tildeling. Disse tillatelsene omfatter:*

- *Avgrenset nordsjøtråltillatelse*
- *Vassildtråltillatelse*
- *Seinottillatelse*
- *Snøkrabbetillatelse (åpen tillatelsesgruppe)*
- *Rødåtetillatelse (åpen tillatelsesgruppe)*
- *Avgrenset rødåtetillatelse kategori 1*
- *Avgrenset rødåtetillatelse kategori 2*

4. *Forslag til nye navn på tillatelsene*

Norges Fiskarlag har i det følgende vurdert disse fire spørsmålene.

Når det gjelder spørsmål 1 om adgangen til å delta i rekefisket ved Grønland skal inngå i en ny reketillatelse i nord, stiller direktoratet spørsmål ved om det er hensiktsmessig å opprettholde en lukket og åpen gruppe i dette fiskeriet, og ønsker ut fra et forenklingshensyn at det på nytt vurderes å oppheve deltakerbegrensningen for reker Grønland, slik at dette fiskeriet kan inngå i en ny reketillatelse nord.

Norges Fiskarlag vil sterkt fraråde forslaget om at reketillatelse nord også omfatter trålfiske etter reker i Grønlands økonomiske sone. Den foreslåtte endringen vil heller ikke øke uttaket av reker ved Grønland, men tvert imot gjøre rammevilkårene for fisket mindre forutsigbare. Rekefisket på Grønland krever store investeringer i egnet redskap, og usikkerhet rundt deltakelsen kan redusere investeringsviljen til aktørene. Omleggingen vil være et betydelig inngrep for innehaverne av grønlandsreketråltillatelse, som dessuten svekker tilliten til strukturkvoteordningene som er innført. Fiskarlaget vil på det sterkeste fraråde at forslaget gjennomføres. Fiskarlaget viser samtidig til at det i år for første gang på flere år deltar fartøy med grønlandstillatelse i fisket etter reker ved Øst-Grønland, og flere har varslet at de kommer til å delta. Fiskarlaget antar derfor at det vil være tilstrekkelig kapasitet i flåten med grønlandsreketråltillatelse til å utnytte den relativt lave rekeknoten ved Øst-Grønland.

Norges Fiskarlag kan imidlertid støtte å oppheve den særskilte adgangsreguleringen ved fiske etter reker ved Grønland dersom kvoteutnyttelsen er svak, jfr. høringsuttalelse 10.11.2016. I forslaget skisseres en modell hvor en slipper andre fartøy inn i fiskeriet dersom kvoteutnyttelsen er svak, og Fiskarlaget tilrår at nevnte modell tas i bruk dersom kvotene ikke blir utnyttet.

Når det gjelder spørsmål 2, som omfatter om hvaltillatelsen og seltillatelsen bør tidsuavgrænses, mener Norges Fiskarlag at spørsmålet beror på om det er gode grunner for å gi ulik behandling av denne typen tillatelser fra øvrige fiskeritillatelser. Dette gjør seg gjeldene i en rekke særskilte hensyn ved utøvelsen av sel- og hvalfangst, herunder hensynet til dyrevelferd, hensynet til biologiske tilrådninger og hensynet til praktisk gjennomføring av fangst. Dette er hensyn som gjeldene regelverk ivaretar gjennom å stille særskilte vilkår for tildeling av tillatelse.

Ved at tillatelsen tildeles årlig, vil det årlig bli foretatt en vurdering av om næringsaktørene oppfyller de gjeldene vilkår. På bakgrunn av de særskilte hensyn som gjør seg gjeldene, mener Fiskarlaget at det kan argumenteres for at en årlig tillatelse er nødvendig. Samtidig er det ikke foretatt noen endringer i vilkårene for tildeling av sel- og hvalfangsttillatelsene, og deltakerlovens gir adgang til å tilbakekalle tillatelsene på tilsvarende vilkår som følger av konsesjonsforskriften §§ 7-2 annet ledd og 8-2 annet ledd, jfr. deltakerloven § 11 annet ledd bokstav b.

Norges Fiskarlag vurderer det dithen at det er identifisert ulikheter som gir grunnlag for ulik behandling av sel- og hvaltillatelser fra øvrige fiskeritillatelser, og tilrår derfor at tillatelsene kan tidsavgrenses. Dog ser ikke Fiskarlaget tydelig hva som er behovet for en slik endring, men generelt vil en tidsavgrenset/permanent tillatelse innebære større sikkerhet for fartøyets driftsgrunnlag.

Når det gjelder spørsmål 3, som omfatter forslaget til å videreføre de spesielle tillatelsene som er nevnt ovenfor, kan Fiskarlaget støtte en slik videreføring.

Når det gjelder spørsmål 4, som innebærer forslag til nye navn på fiskeritillatelsene som tidligere har vært deltakeradganger, vurderer Fiskarlaget det som hensiktsmessig å avvente behandling inntil videre.

4. Sammenslåing av tillatelser

Norges Fiskarlag viser til kapittel 5 som omhandler forslaget til en sammenslåing av dagens adgangsgrupeer innenfor torsketrål/seitrål og ringnot, pelagisk trål og nordsjøtrål, der direktoratet ber om høringsinstansenes syn på slike sammenslåinger.

Spørsmålet om sammenslåing har tidligere vært behandlet i organisasjonen, herunder Landsmøtet i 2019 sin behandling av kvotemeldingen, jfr. Landsmøtevedtak 5, der følgende ble vedtatt:

Sammenslåinger i havfiskeflåten

36. Regjeringen tilrår sammenslåing mellom ringnot og pelagisk trål og mellom torsketrål og seitrål. Landsmøtet er ikke avvisende til slike sammenslåinger, men da må dette være forankrert og ha støtte i de gruppene som berøres, og særlig betinger dette enighet knyttet til tilbakefall av strukturkvoter.

Norges Fiskarlag har foretatt en fornyet vurdering av spørsmålet om sammenslåing i forbindelse med høringsnotatet. To arbeidsgrupper i organisasjonen (innenfor Fiskebåt) har behandlet de to første forslagene i kapittel 5. Arbeidsgruppene vurderinger følger i de tre følgende underkapitlene, som oppsummert har konkludert med følgende:

1. Norges Fiskarlag støtter ikke en sammenslåing av torsketrål og seitrål.
2. Norges Fiskarlag støtter ikke en sammenslåing av ringnot, pelagisk trål og nordsjøtrål, slik forslaget foreligger fra direktoratet.
3. Norges Fiskarlag kan støtte en harmonisering av garn/snøre og not-gruppen til én felles makrell kysttillatelse, men først må helt grunnleggende forutsetninger avklares.

4.1 Sammenslåing av torsketrål og seitrål

I kvotemeldingen (Meld. St. 32 (2018-2019) Et kvotesystem for økt verdiskaping) foreslo regjeringen å slå sammen adgangsgrupeene torsketrål- og seitråltillatelse som en del av forenklingstiltakene ved overgangen til et nytt kvotesystem. Forslaget var basert på Kvoteutvalgets samstemte innstilling (i NOU 2016: 26 Et fremtidsrettet kvotesystem) om at gruppene burde slås sammen som følge av ... *likheter i fartøyutforming og redskapsbruk, og det er derfor få grunner til å opprettholde et skille mellom disse gruppene.*

På bakgrunn av høringsnotatet har forslaget om en sammenslåing mellom seitrål og torsketrål blitt behandlet i en egen arbeidsgruppe. Innstillingen (9.3.2022) var delt i hvordan en slik sammenslåing skulle gjennomføres. Representantene fra seitrål og torsketrål var uenige om tre premisser for en eventuell sammenslåing:

1. Fordeling av strukturgevinster
2. Valg av referanseperiode for å beregne felles kvotefaktorer
3. Om seitrål skulle ha adgang til å delta i tredjelandsfiskeriene som i dag er forbeholdt torsketrålerne

Representantene fra seitrål mener følgende:

«Representantene kan etter en helhetsvurdering anbefale at seitrålerne og torsketrålerne slås sammen til én fartøygruppe. For at de forutsetninger som ligger til grunn i høringsnotatet, og som bygger både på Eidessen-utvalgets tilrådninger, Fiskeridirektoratets effektiviseringsmål, departementets fagpolitiske føringer samt Stortingets behandling og tilslutning til hovedsakene i Kvotemeldingen, slås seitrålerne (fire enheter) og torsketrålerne (35 enheter) sammen til «Hvitfisktrålerne.»

Sammenslåingen må være basert på følgende:

1. Strukturgevinster

Utløpte strukturkvoter fordeles på samtlige aktører i den nye gruppen med unntak av sei i Nordsjøen som fordeles på fartøyene som tidligere hadde seitråltillatelse.

2. Valg av referanseperiode for beregning av felles kvotefaktorer

Fiskeridirektoratets modell for beregning av nye kvotefaktorer for torsk og hyse forkastes. I stedet tildeles hver av de tidligere seitrålerne omgående kvotefaktor 1 på torsk og hyse. Reduksjonen i torsk- og hysekvantum dette medfører for torsketrålerne vil delvis bli kompensert gjennom tilbakefall av sei nord for 62°N.

3. Tredjelandsfiskeriene

Alle aktører i den nye gruppen likebehandles med hensyn til deltakelse i tredjelandsfiskerier.»

Representantene fra torsketrål mener følgende:

«Representantene for torsketrål mener at en eventuell sammenslåing må skje på en måte som medfører minst mulig grad av omfordeling. Dette er i tråd med Stortingets vedtak om ingen vesentlige endringer i kvotefordelingen og i tråd med føringene i høringsnotatet.

Sammenslåingen må være basert på følgende:

1. Strukturgevinster

Den eneste måten å unngå vesentlig omfordeling av kvoter mellom dagens seitrålere og torsketrålere, er å gjennomføre tilbakefallet av dagens strukturkvoter til de respektive fartøygrupper. Stortinget har bestemt at dette prinsippet skal gjelde for sammenslåingen av ringnot, pelagisk trål og nordsjøtrål. Ved en slik løsning sikrer man at alle rederiene, både de som har strukturert og de som har latt være, får innfridd sine berettigede forventninger med hensyn til fordeling av fremtidige strukturgevinster, og man hindrer uberettiget omfordeling. Dersom denne forutsetningen ikke kan innfris fraråder disse representantene at det gjennomføres en sammenslåing av gruppene. Strukturgevinster som følge av strukturering etter at gruppene har blitt sammenslått fordeles på alle på alle fartøy i den nye gruppen.

2. Valg av referanseperiode for beregning av felles kvotefaktorer

Representantene støtter at det legges til grunn en referanseperiode på 20 år for å beregne nye felles kvotefaktorer så fremt de andre forutsetningene for sammenslåing er oppfylt.

3. Tredjelandsfiskeriene

For å unngå omfordeling skal adgangen til å delta i torskestrålnes fiske ved Grønland og NAFO være forbeholdt de rettigheter som før sammenslåingen var tildelt torskestrålere.

Torskestrålggruppen anser at seitrål sitt forslag representerer en vesentlig omfordeling av ressursen. En omfordeling av ressursen er ikke innfor mandatet til arbeidsgruppen og er heller ikke i tråd med gjeldende politikk fra myndighetene eller Fiskebåt. Forslaget til seitrål må derved avvises.

Det er heller ikke riktig, sett ut fra at medlemmene i torskestrålggruppen har brukt store ressurser på å strukturere, i tråd med ønsker fra myndighetene, at noen skal få en nytildeling av kvoter og fri tilgang til strukturgevinsten.»

På bakgrunn av den delte innstillingen fra arbeidsgruppen, samt tidligere behandling av spørsmålet om sammenslåing (Landsmøtet 2019, sak 5) kan ikke Norges Fiskarlag tilråde en sammenslåing mellom seitrål og torskestrål.

Det bemerkes at arbeidsgruppen konstaterte at oppstillingen i vedlegg 2 a) i høringsnotatet inneholder noen feil som medfører at resultatene som presenteres i høringsnotatet ikke blir korrekt. Dette er nærmere kommentert i innstillingen fra arbeidsgruppen.

4.2 Sammenslåing av ringnot, pelagisk trål og nordsjøtrål

Det vises til at Stortinget har sluttet seg til regjeringens forslag i kvotemeldingens kapittel 3.3.1 om å slå sammen strukturgruppene for fartøy med ringnottillatelse, pelagisk tråltillatelse og nordsjøtråltillatelse. Det følger av s. 21 i Prop. 137 L om endringer i deltakerloven og havressurslova (endringer i kvotesystemet) at slik departementet ser det, vil det være naturlig å gjøre tilsvarende endringer i tillatelsesgruppene når Stortinget nå har sluttet seg til forslaget.

Arbeidsgruppen (innenfor Fiskebåt) som har vurdert forslaget om å slå sammen ringnot, pelagisk trål og nordsjøtrål til en fartøygruppe/ felles pelagisk havtillatelse har konkluderte med at den ikke kunne støtte forslaget slik det foreligger fra direktoratet. Dette fordi:

- Det bryter med forutsetningen som hele tiden har vært at strukturkvotene skal tilbake til den fartøygruppen hvor strukturkvotene kommer fra.
- Stortinget har vedtatt at strukturkvotefaktorene ved forfall skal tilbake til gjeldene fartøygrupper
- Struktureringsgraden i ringnot og pelagisk-/nordsjøtrål er så ulik at tilbakefall til en ny felles pelagisk havtillatelse vil føre til en betydelig omfordeling av ressursgrunnlaget sett i forhold til dagens grupper.

Harmonisering av regelverket mellom ringnot og pelagisk-/nordsjøtrål støttes av arbeidsgruppen. Dette var av arbeidsgruppen vurdert som redskapsfleksibilitet og regelharmonisering, og omfattet:

- Lik størrelsesbegrensning < 4000m³
- Lik redskapsfleksibilitet og områdebegrensning, med unntak av fisket etter kolmule i Nordsjøen
- Kvotefleksibilitet der prøveordningen på makrell videreføres og innføres på andre arter med kvotefleksibilitet

I konklusjonen fra arbeidsgruppen heter det som følger:

«Innføring av faste kvotefaktorer og harmonisering av regelverket til den pelagiske fiskeflåten vurderer arbeidsgruppen som en forenkling av dagens kvotesystem og dets regelverk. Arbeidsgruppen er klar på at strukturkvotefaktorene skal tilbake til dagens fartøygrupper. Arbeidsgruppen kan derfor ikke gi tilslutning til forslaget i høringsnotatet om sammenslåing av ringnot, pelagisk trål og nordsjøtrål til en felles pelagisk havtillatelse så lenge strukturkvotefaktorene foreslås å falle tilbake til den nye felles gruppen. Det er derfor vanskelig å se for seg en sammenslåing av fartøygruppene til en felles tillatelse uten at gjeldende strukturkvotefaktorer konverteres på et gitt tidspunkt. Det forutsettes derimot at et konverteringsforslag har bred oppslutning i de respektive fartøygruppene. Først da vil en fullverdig sammenslåing kunne være mulig.»

På bakgrunn av innstillingen fra arbeidsgruppen, samt tidligere behandling av spørsmålet om sammenslåing (Landsmøtet 2019, sak 5) kan ikke Norges Fiskarlag tilråde en sammenslåing mellom ringnot, pelagisk trål og nordsjøtrål slik forslaget foreligger i høringsnotatet.

4.3 Sammenslåing/harmonisering av not og garn/snøregruppen i fisket etter makrell

I høringsnotatet indikerer Fiskeridirektoratet at etter deres syn bør følgende harmoniseringer foretas i kystmakrellfisket:

- Garn/snøre og not-gruppen blir slått sammen til en tillatelsesgruppe og tillatelsen kalles makrelltillatelse - kyst. Det vil da ikke bli skilt mellom garn/snøre og not. Det vil da heller ikke bli stilt krav om at fartøyet er egnet og utrustet for henholdsvis garn/snøre eller not.
- Det bør være samme gruppeinndeling for alle fartøy med kystmakrelltillatelse når det gjelder utskiftning av fartøy i struktursammenheng og i reguleringsammenheng.

Norges Fiskarlag har aktivt deltatt i prosesser som har ledet fram til at vi nå har en felles kvotegruppe i kystmakrellfisket, men da fortsatt basert på to ulike tillatelser; garn/snøre og not. I utgangspunktet er Fiskarlaget positiv til forslaget om at det etableres en felles makrelltillatelse - kyst, men før dette iverksettes må noen helt *grunnleggende forutsetninger* avklares. Dette gjelder følgende:

- Tilbakefall av strukturkvoter knyttet til gjeldende strukturkvoteordning må kanaliseres tilbake til de tre strukturgruppene som har vært omfattet av strukturkvoteordningene, og dette er:
 - deltakeradgang not, hjemmelslengde mellom 13-21,35 meter/500 kbm (ikke SUK)
 - garn/snøre adgang, hjemmelslengde 11-14,9 meter
 - garn/snøre adgang, hjemmelslengde 15-21,35 meter

Disse forutsetningene har vært tungt avgjørende for at Fiskarlaget støttet en sammenslåing av kystmakrellfisket til en felles kvotegruppe, samt å åpne for full redskapsfleksibilitet. Hvorvidt det kan være hensiktsmessig å åpne for strukturering på tvers av gjeldende strukturkvotegrupper for framtidig strukturering må avklares nærmere.

- Etter at makrellfisket i kystgruppen nå er regulert gjennom en felles kvotegruppe og det er full redskapsfleksibilitet mellom garn/snøre/not/trål har det oppstått behov for å vurdere tilpasninger/endringer i forholdsmessighetsinstruksen, særlig knyttet til garn/snøre adganger, da gjeldende instruks (av 16.9.2019) ikke er hensiktsmessig ut fra hvor enkelte av garn/snøre-tillatelsene er plassert (største lengde på fartøyet).
- Fiskarlaget har også pågående en prosess knyttet til vurderinger av ulike kvotemessige utslag av den sammenslåtte kvotemodellen som ble innført i 2019. Dette forventes avklart i organisasjonen i løpet av første halvår 2022.

Fiskarlaget er enig i Fiskeridirektoratets merknader om at når det gjelder konsekvenser av en sammenslåing, så vil dette blant annet avhenge av hvordan strukturkvotefaktorer blir håndtert i tilknytning til lengdegrenser og framtidig inndeling av kystflåten. Direktoratet påpeker derfor at det ikke har sett nærmere på detaljer om dette i høringsnotatet. Norges Fiskarlag mener at foranstående bekrefter at det er behov for ytterligere utredninger om disse spørsmålene for å avklare hvor langt det er formålstjenlig å harmonisere de ulike kvoteelementene innenfor en felles makrelltillatelse-kyst.

5. Åpen gruppe

I kapittel 6 i høringsnotatet beskrives dagens regelverk knyttet til åpen gruppe i de ulike fiskeri.

Det vises til at adgang til å delta i åpen gruppe i dag reguleres av §21 i deltakerloven, som omhandler både adgang til å delta i åpne og lukkede fiskerier. Dersom årlige deltakeradganger i lukkede fiskerier endres til en ny felles fiskeritillatelse, vil §21 i deltakerloven kun være hjemmelsgrunnlag for regulering av deltakelsen i åpne fiskerier.

Regelverket for deltakelse i de åpne gruppene skal videreføres i en ny forskrift om fiskeritillatelser og kvotefaktorer, jf. kapittel 4 i forskriften. Direktoratet mener det kan være grunn til å se på om noen av bestemmelsene bør forenkles og harmoniseres, eventuelt utgå. Disse er

- Manntallsføring for deltakelse i åpen gruppe i fisket etter kveite og brisling er noe strengere enn annet fiskeri. Dette begrunnes i at begge fiskeriene ikke har en tilsvarende lukket gruppe, og blir av direktoratet foreslått opprettholdt som noe strengere. Norges Fiskarlag kan støtte en slik videreføring.
- Leieskipperforbudet: Krav om at fartøyeier må stå om bord i fartøyet under utøvelsen av fiske i åpen gruppe (leieskipperforbudet), med det formål å beskytte kvotegrunnlaget for de som ønsker å etablere seg i fiskeriene med eget fartøy. Det vises til at innføring av leieskipperforbudet har vært begrunnet i å hindre at fartøyeier kan omgå forbudet mot å fiske mer enn én kvote, ved å både fiske kvote med egen båt og indirekte fiske kvote som leieskipper på en annens båt. Norges Fiskarlag viser til at det finnes unntak fra det generelle leieskipperforbudet for enkelte fiskerier, og opplever at unntak gis dersom det skulle vise seg å være nødvendig, det være seg sykdom, graviditet, vernepliktig, tillitsverv etc. Fiskarlaget støtter en videreføring av forbudet, forutsatt at det fremdeles gis unntak som nevnt over. Et slikt unntak må også omfatte seinotfiske i åpen gruppe (under 13 meter) nord for 62°N.
- Norges Fiskarlag støtter at følgende unntaksbestemmelser i åpen gruppe kan utgå:
 - Unntak fra manntallskrav i brislingfiske åpen gruppe ved fiske med landnot i kombinasjon med jordbruk, når eier har levert brisling til hermetikkindustrien i minst to av årene 1987, 1988 eller 1989, jf. deltakerforskriften for 2021 § 36.

Norges Fiskarlag vil påpeke at loddefisket i Barentshavet for kystflåten fortsatt er et åpent fiskeri. Dette fisket er ikke omtalt i høringen. Norges Fiskarlag har som kjent anmodet om at dette fisket må adgangsbegrenses, og det etterlyses derfor avklaring og oppfølging av dette fra fiskerimyndighetene.

6. Felles men ikke faste kvotefaktorer?

I kapittel 5 i høringsnotatet om overgang til faste kvotefaktorer vises det til at Stortinget har sluttet seg til forslaget i kvotemeldingen om å innføre faste kvotefaktorer. Fiskarlaget vil i den forbindelse bemerke at det var et knapt flertall i Stortinget som støttet dette forslaget, jfr. merknader fra bl.a. Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti som påpeker støtte til forslaget om overgang til fisketillatelse der fartøy tildeles kvotefaktorer for hver enkelt fiskebestand som inngår i fiskeritillatelsen, under *forutsetning* av at fartøyskvoten *blir en andel av gruppeknoten/ andeler av egen gruppes kvoter*, jfr. Innst. 243 S (2019-2010). De ulike partiene har bl.a. gitt følgende merknader i forannevnte innstilling:

Arbeiderpartiet og Senterpartiet

«Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet støtter at årlige deltakeradganger og konsesjoner erstattes med en felles fiskeritillatelse, der fartøy tildeles kvotefaktorer for hver enkelt fiskebestand som inngår i fiskeritillatelsen, under forutsetning av at fartøyskvoten blir en andel av gruppeknoten.»

Arbeiderpartiet

«Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener at trålstigene skal videreføres som i dag med en dynamisk kvotefordelingsmekanisme, og advarer mot å låse trålstigene slik regjeringen foreslår. D i s - s e m e d l e m m e r viser til at trålstigene er resultater av forhandlinger mellom partene, og at ordningen har bidratt til stabilitet og forutsigbarhet over flere år.»

Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti

«Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at en forutsetning for å gå inn for fiskeritillatelse er at de angis som andeler av egen gruppes kvoter. En omlegging til faste kvoter vil være å gå bort fra de fordelingsnøkler som fiskerne har innrettet seg etter, og vil svekke grunnlaget for de minste fartøyene ved reduksjon av totalkvoter.»

Regjeringspartiene, som var i opposisjon da kvotemeldingen ble behandlet i 2020, har meddelt i Hurdalsplattformen at det skal utarbeides en ny kvotemelding (2.0) og det må derfor antas at også spørsmålet om faste (felles) kvotefaktorer som fordelingsenhet kan bli gjenstand for ny vurdering. Forslaget om faste kvotefaktorer ble foreslått i Eidesen-utvalgets innstilling, som var forløperen til kvotemeldingen. Hovedbegrunnelsen for forslaget var at dagens regime gjør det svært krevende å holde løpende oversikt over det enkelte fartøys samlede kvoteportefølje. Eidesen-innstillingen påpekte videre at det vil være en betydelig forenkling om de kvoteandeler (andel i prosent av norsk totalkvote for de enkelte fiskeslag) et fartøy kan fiske fremgår direkte av det enkelte fartøys fisketillatelse. I tillegg til økt transparens og bedre grunnlag for kontroll, vil dette legge til rette for et mer fleksibelt kvotesystem som vil være vesentlig mer robust overfor mulige tilpasninger og endringer i fremtiden.

Norges Fiskarlag viser videre til at Eidesen-innstillingen satte som en nødvendig forutsetning for innføring av kvotefaktorer som fordelingsenhet, at ordninger med avkortning ved strukturering eller salg der forutsetningen er at avkortningen skal tilbakeføres til bestemte fartøygrupper *må avvikes*, og at gjeldende strukturkvoter konverteres og gjøres tidsavgrenset.

Realiteten vi står overfor er imidlertid en videreføring av gjeldende strukturkvoteordning både med tidsavgrensning og tilbakefall av strukturkvoter og umiddelbar avkortning. Disse ordningen hadde bred støtte i Stortinget (både regjeringspartiene og opposisjonen) da kvotemeldingen ble behandlet i 2020, og dagens regjeringspartier har fortsatt samme posisjon i dette spørsmålet, jfr. Hurdalsplattformen. Dette betyr at en grunnleggende forutsetning for å etablere faste felles gjennomgående kvotefaktorer/enhet for alle lukkede fartøygrupper og fiskeslag ikke er til stede, slik Eidesen påpekte som en nødvendig forutsetning.

Forannevnte situasjon forhindrer imidlertid ikke mulighetene til å kunne etablere sammenlignbare kvotefaktorer (gjennom konvertering til felles valuta/verdi) mellom ulike reguleringsgrupper, men kvotefaktorene blir ikke faste slik Eidesen-utvalget forutsatte.

En annen sentral forutsetning som ble påpekt fra Eidesen for å etablere felles (faste) kvotefaktorer er at glideskalaene i dagens kvotenøkler måtte gjøres om til faste andeler. Dette omfatter trålstigen, som angir fordelingen av torsk mellom trålere og fartøy som fisker med konvensjonelle redskap, og kvotenøklerne for fordelingen av norsk vårgytende sild mellom ulike grupper.

Norges Fiskarlag har helt siden arbeidet med Eidesen-utvalget, og den etterfølgende kvotemeldingen og behandlingen i Stortinget, advart sterkt mot å avvikle de dynamiske kvotenøklerne for torsk og norsk vårgytende sild, og erstatte disse med faste fordelingsprosenter uavhengig av bestandsstørrelse/ totalkvote. Disse fordelingsnøklerne hadde et unikt formål å skjerme den mest sårbare flåten (kystflåten) ved kvotenedganger. I de etablerte kvotefordelingene er det også i enkelte andre fiskerier kombinasjoner av faste kvoter (tonn) og andeler som ikke er forenlig med å få til felles kvotefaktorer uten å avvikle gjeldende fordelingsmønster.

Norges Fiskarlag legger derfor til grunn at spørsmålet knyttet til de dynamiske kvotefordelingsnøklerne vil bli gjenstand for ny vurdering i forbindelse med den nye kvotemeldingen som er annonsert.

Grunnleggende forutsetninger for å etablere et system med felles faste gjennomgående kvotefaktorer er altså å trekke ut alle kvotekomponenter fra totalkvoten som ikke kan relateres til et kvotefaktorregime i lukkede grupper. Disse kvotekomponentene foreslås samlet og betegnes som *ekstrakvoteordninger*, og skal trekkes fra på toppen av norsk kvote før fordeling av gjenværende disponibel kvote etter kvotefaktorandel til det enkelte fartøy i de ulike fiskeriene.

Fiskarlaget har merket seg at Eidesen-utvalget bl.a. bemerket følgende:

Det er ikke utvalgets intensjon at kvotefaktor som felles enhet skal føre til omfordelinger innad, i eller mellom grupper. Der ekstrakvotene i dag hentes fra fartøy i en bestemt gruppe, vil det å ta de direkte fra totalkvoten innebære at alle fartøygrupper «finansierer» ekstrakvoter som skal tilfalle fartøy i en bestemt gruppe. Dette kan det eventuelt tas hensyn til ved tilpasning/reforhandling av fordelingsnøklerne.

Norges Fiskarlag anser Fiskeridirektoratets forslag til felles kvotefaktorer, slik dette framkommer i kapittel 7 i høringsnotatet, ikke å ha tatt tilstrekkelig hensyn til ovennevnte intensjon som påpekes i Eidesens-utvalgets innstilling, jfr. kvotemessige konsekvenser/utslag som framkommer som resultat av konverteringsberegningene for en del av fiskeslagene som gjennomgås i kapittel 7.

Strukturkvoter

Forhold knyttet til strukturkvoteordninger og tilbakefall av strukturkvoter er nærmere kommentert under punkt 7 i høringsuttalelsen.

I kvotemeldingen foreslås en videreføring av begrensningen om at strukturkvoteordninger bare skal virke innad i samme fartøygruppe. I den forbindelse anføres det at dette innebærer at selv om fartøygruppene opphører å eksistere som direkte allokeringsmekanisme for kvote som følge av forslaget om faste kvotefaktorer, hvor gruppefordelingen er ivaretatt gjennom fastsettelsen av faktor, så opprettholdes gruppeinndelingene i struktursammenheng.

Ovenstående innebærer dermed at myndighetene langt på vei må opprettholde de ulike fartøygruppene vi har i dag for å ha oversikt over de ulike strukturelementene, både i kyst- og havfiskeflåten.

Variierende kvoteutnyttelser

I gjeldende kvotesystem, hvor kvotene er fordelt på fartøyene via gruppekvoter/reguleringsgrupper følges fisket gjennom året, og det gjøres justeringer/refordelinger utover året, vanligvis først internt i en reguleringsgruppe og deretter på tvers av reguleringsgrupper, dersom kvoteutnyttelsen er svak – og det er behov for å øke fisketakten for å sikre at norsk kvote blir oppfisket/fullt utnyttet ved årets slutt.

I et system hvor det i utgangspunktet fastsettes en felles kvoteenhet for alle fartøyer (fisketillatelser) for et angitt fiskeri, vil kvoten til det enkelte fartøy (fast) framkomme ved at kvotefaktoren multipliseres med kvoteenheten. Selv med dette systemet vil det fortsatt være behov for å ha en form for «skyggeregnskap» for å følge utviklingen i fisket i de ulike gruppene, for å vurdere kvoteutnyttelsen, og dermed behovet for å justere kvoteenheten, slik dette gjøres i dag. En vil da måtte operere med flere ulike kvoteenheter i et fiskeri knyttet til spesifikke fisketillatelser/reguleringsgrupper (gruppekvoter).

Kvoteutveksling

Ideen om kvoteutveksling er begrunnet i behov for økt fleksibilitet mellom fartøy og fartøygrupper for å utnytte de norske fiskekvotene på en best mulig måte. I kvotemeldingen ble det bl.a. påpekt at for å unngå at et slikt tiltak skal endre fordelingen av kvoter mellom reguleringsgruppene kan transaksjonene i kvotemarkedet avgrenses til utelukkende å gjelde mellom fartøy i samme reguleringsgruppe.

Selv om forslaget om kvoteutveksling foreløpig ikke er operasjonalisert, er det fortsatt støtte i næringen for å se på modeller for dette, men også her vil trolig måtte ha en referanse til fartøygruppe/kvotegruppe for å ivareta kvotefordelingen mellom reguleringsgruppene. Med bakgrunn i gjennomgangen foran ser ikke Fiskarlaget noen gode grunner for å etablere gjennomgående felles kvotefaktorer for alle flåtegrupper, da det likevel er behov for å bruke gruppeinndelingene av andre hensyn.

Norges Fiskarlag konkluderer derfor med at kvotefordelingene fortsatt må ta utgangspunkt i fartøygrupper/kvotegrupper slik vi har i dag. Dette tilsier at også de dynamiske kvotefordelingsnøkklene (trålstigen/torsk og nvg-sild) videreføres. Det samme vil også gjelde i fiskerier der det i dag er kombinasjoner av faste kvanta (tonn) og andeler. Dette er et gjenkjennelig system som de fleste fiskere skjønner og har god innsikt i.

Fiskarlaget er derfor av den oppfatning at presentasjoner av kvoteporteføljer til ulike fartøy gjennom nye digitale registre vil framstå like transparent for den vanlige borger, uavhengig av om kvotetallene/kvotefaktorene er framkommet gjennom matematiske sammenhenger via gruppekvoter eller rene gjennomgående felles kvotefaktorandeler.

Norges Fiskarlag er imidlertid ikke avvisende til at det kan foretas forenklingstiltak ved at enkelte fartøygrupper/kvotegrupper kan slås sammen, noe som også tidligere er signalisert.

Metode for beregning av kvotefaktorer

I avsnitt 7.2 redegjøres det for metodikken som brukes for å beregne faste kvotefaktorer i kvotefaktorgruppene, og det påpekes at en forutsetning for dette er at kvotefordelingen mellom de ulike tillatelsesgruppene er avklart og ligger fast over tid. Med utgangspunkt i dagens kvotereguleringer identifiseres fire typetilfeller av reguleringer og forslag til beregnings-/konverteringsmetodikk som direktoratet anbefaler ulike løsninger for å legge til rette for å beregne felles kvotefaktorer. Fiskarlaget anser vurderingene som direktoratet presenterer knyttet til de fire typetilfellene som relevante, men i og med at Fiskarlaget er imot å etablere gjennomgående faste kvotefaktorer kommenteres ikke disse ytterligere.

I kapittel 7.3 foretas en detaljert gjennomgang av alle fiskeriene som direktoratet anser som aktuelle for å innlemme i et felles kvotefaktorregime. Følgende fiskerier gjennomgås:

- torsk nord for 62°N
- hyse nord for 62°N
- sei nord for 62°N
- sei i Nordsjøen og Skagerrak
- blåkveite nord for 62N
- snabeluer nord for 62N
- norsk vårgytende sild (nvg-sild)
- sild i Nordsjøen og Skagerrak
- makrell
- lodde i Barentshavet
- havbrisling

Gjennomgangen av de ulike fiskeriene inneholder mange detaljer og det gjøres forutsetninger og tilpasninger basert bl.a. på metodikken i de skisserte fire typetilfellene. Fiskarlaget velger å ikke kommentere de enkelte fiskeriene og detaljene, men generelt innebærer konsekvensen av konverteringene som er foreslått for de fleste fiskerier delvis vesentlig endringer i kvotefordelingene sammenlignet med dagens situasjon. For noen få fiskerier er imidlertid forslaget om felles kvotefaktorer uproblematisk.

I og med at både tilbakefall av strukturkvoter (strukturkvotefaktorer) og inndeling av kystflåten blir gjenstand for ytterligere utredning og ny behandling i den kommende kvotemeldingen (2.0), vil mye av detaljene om kvotefaktorforslagene i høringsnotatet bli påvirket av forannevnte utfall. I forslag til felles kvotefaktorer er det bl.a. gjort flere forutsetninger knyttet til tilbakefall av strukturkvoter og likebehandling, herunder felles kvotetak som Fiskarlaget er sterkt uenig i.

Norges Fiskarlag mener at det er nødvendig at næringen og myndighetene i fellesskap går gjennom detaljer i et framtidig kvotesystem, herunder potensialer for felles kvotefaktorer mv. og andre forenklingsegrep når de sentrale prinsippene om tilbakefall av strukturkvoter og inndeling av kystflåten er avklart gjennom den kommende kvotemeldingen.

7. Strukturvoteordningene

I kapittel 8 gjennomgås hvordan strukturvoteordningen kan tas inn i den nye forskriften. Gjeldene strukturvoteordninger for kyst- og havflåten er hjemlet i § 14 i havressursloven av 6.juni 2008. Ordningen for havflåten er fastsatt i forskrift av 4.mars 2005 om strukturvoteordningen for havfiskeflåten, mens den for kystflåten er fastsatt i forskrift av 7.november 2003 om spesielle kvoteordninger for kystfiskeflåten. I høringsnotatet vises det til at regelverket for strukturvoteordningen i hovedsak skal videreføres, samtidig som det bes om to konkrete spørsmål:

- Innspill på begrepsendring fra «strukturvote» endres til «strukturkvotefaktor»
- Syn på om oppgivelse av en utskiftningstillatelse bør likestilles med at fartøy trekkes ut av fiske i forbindelse med bruk av strukturvoteordningen.

Fiskarlaget støtter forslaget om å benytte begrepet strukturkvotefaktor da dette kan benyttes uavhengig av om faktorene har referanse i fartøygrupper eller er samlet for hele fiskerier. Forslaget om at strukturvote/strukturkvotefaktorer ikke tildeles årlig, men avgrenses til tidsperioden 20/25 år synes fornuftig.

Fiskarlaget finner det videre fornuftig at oppgivelse av en utskiftningstillatelse likestilles med at et fartøy trekkes ut av fiske i forbindelse med bruk av strukturvoteordningen.

Norges Fiskarlag viser til tidligere behandling av spørsmålet om strukturvoteordningen. Avtalen knyttet til etablerte strukturvoteordninger har vært at hjemfallet av strukturkvotene etter endt tidsperiode skal tilbakeføres direkte til den reguleringsgruppen som fartøyet hadde tilhørighet i på det tidspunkt strukturvoteavtalene ble inngått. En slik avgjørelse har vært helt avgjørende for at

flåten har gått inn og tatt kostnaden med å tilpasse fangstkapasiteten til ressursgrunnlaget. En slik forståelse har også blitt uttrykt fra tidligere regjeringer og politiske partier.

På slutten av kapittel 8 presenteres nye strukturgrupper og fiskeslag knyttet til den enkelte strukturgruppe som følge av resultater av forslag til sammenslåinger av tillatelser og overgang fra deltakeradganger til fisketillatelse. I og med at Fiskarlaget er uenig i flere av forutsetningen som ligger bak forslagene støttes derfor ikke nye strukturgruppene uten videre, slik disse framkommer i bokstavene a) til l).

I og med at betingelser knyttet til tilbakefall av strukturkvoter skal avklares gjennom den nye kvotemeldingen velger Fiskarlaget ikke å kommentere ytterligere om dette.

8. Andre forslag/kommentarer/tilleggsforslag

Kapittel 9 i høringsnotatet inneholder ett konkret tilleggsforslag der en ber om høringsinstansenes syn på om kondemneringskravet ved sammenslåing av reketråltillatelser bør oppheves.

Spørsmålet kommer som følge av at departementet har bedt om at det vurderes å oppheve kondemneringskravet ved tillatelse til sammenslåing av reketråltillatelser. Det vises til at kondemneringskravet i strukturkvoteordningen for havfiskeflåten og kystfiskeflåten ble opphevet 27. november 2020, og at det derfor vil være naturlig å oppheve kondemneringskravet i sammenslåingsordningen for fartøy med reketråltillatelse. Fiskarlaget støtter dette forslaget.

Ved sammenslåing av tillatelser kan konsesjonskapasiteten til det gjenværende fartøyet økes med inntil 70% av fastsatt konsesjonskapasitet til det uttatte fartøyet, som innebærer 30% avkortning av den uttatte konsesjonskapasiteten. Norges Fiskarlag mener at denne avkortningen bør reduseres til 10% på lik linje avkortningen som skjer ved strukturering. I henhold til § 3-4 i dagens konsesjonsforskrift er maksimal konsesjonskapasitet ved sammenslåing av tillatelser fastsatt til 600 m³. Fiskarlaget vil foreslå at denne økes til 1.000 m³. Dersom rekefisket i fremtiden blir kvoteregulert, vil det være naturlig at konsesjonskapasiteten får vesentlig betydning for kvotefordelingen. Det er vanskelig å se at en konsesjonskapasitet på 600 m³ av total konsesjonskapasitet på ca. 18.000 m³ vil kunne gi et tilstrekkelig driftsgrunnlag for et fartøy som ønsker å satse sterkt på rekefisket, eller har dette som eneste driftsalternativ.

Videre informeres det om at det vil skje tilpasninger i de årlige reguleringsforskriftene for de enkelte fiskeri, i utøvelsesforskriften, ervervstillatelsesforskriften, forskrift om leveringsplikt for fartøy med torsketråltillatelse, delegeringsvedtak m.v. Norges Fiskarlag legger til grunn at næring og myndigheter løpende kan finne praktiske tilpasninger sammen på spørsmål som vedrører forannevnte tema. Systemet må videre ikke stå i veien for å finne fleksible og praktiske løsninger for å fiske opp tilgjengelige kvoter.

Fiskarlaget finner foreløpig heller ikke grunnlag for å gi nærmere kommentarer til § 2 i forskriftsutkastet som omhandler ulike definisjoner, herunder kystfiskefartøy og havfiskefartøy, da dette henger sammen med de avklaringer som skal foretas i den nye kvotemeldingen bl.a. knyttet til framtidig inndeling av kystflåten.»

Med hilsen
Norges Fiskarlag

Jan Birger Jørgensen

Trude Knutsen

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskrevet signatur.

Kopi til:

Nærings- og fiskeridepartementet

Medlemslagene

Landsstyret